REDACTIUNEA,
Administratiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birourĭ de anuncĭurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nax. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppeliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 266. Braşov, Vinerĭ 1 (14) Decemvrie. 1900.

O enunciaţiune cehică.

Erĭ s'au început alegerile pentru parlamentul central în Austria. In decursul acestei săptămânĭ sunt a-se alege opt-spre-ḑece deputaţĭ din Curia a cincia.

In momentul acesta formézá obiectul principal de discusiune în pressa germană şi cehă discursul electoral al fostului ministru de finanţe Kaizl, unul dintre corifeii Cehilor tinerĭ, care este din mai multe puncte de vedere remarcabil.

Clubul deputaţilor cehĭ, ḑise el, a voit să dovedéscă spre eterna amintire, că şi în ce privesce puterea de obstrucţiune Cehii pot trage degetul cu Germanii şi că şi ei sunt în stare, de-a face să stagneze aparatul parlamentar.

Acéstă dovadă s'a făcut. Un ministeriu a fost răsturnat, amânarea şi în urmă disolvarea parlamentului a trebuit să urmeze, şi multă vreme parlamentul a ajuns érăşĭ în neputinţă de-a funcţiona. Acesta — ḑice Kaizl — a fost resultatul desfiinţării ordonanţelor de limbă. Apoi urméză aşa:

„Când nu de mult s'a discutat cestiunea căilor ferate bosniace, partea acésta a monarchiei n'a putut să-şĭ validiteze cele mai îndreptăţite şi simple pretensiunĭ. De se va trata de reînoirea pactului, Austria va fi érăşĭ cea scurtată; de se va cere desvoltarea marinei, pentru noi atât de importantă, şi faţă cu multe alte cestiunĭ ale politicei esteriόre, pretutindenĭ va predomni influenţa Ungariei, pe când noi suntem condamnaţĭ a ceda. Privind lucrul mai de-aprópe, vedem pretutindenĭ cérta germano-cehică, ce o esploatéză Ungaria fórte prudent şi în mare măsură şi care cértă e considerată pretutindenĭ de cel mai mare pericul pentru stat. Cu tóte acestea nu se întêmplă nimic pentru o dréptă aplanare a acestei certe şi vina o pórtă mai ales guvernul de faţă.

„Până-ce erau în vigóre ordonanţele de limbă Germanii ḑiceau, că nu e posibilă o înţelegere, décă nu vor fi mai întâiŭ desfiinţate. S'a găsit un guvern, care să le casseze în modul cel mai radical. Şi ce s'a întêmplat?“ întrébă Kaizl. „Departe de a fi gata la o împăciuire echitabilă, partidele învingĕtóre ale stângei germane văd în desfiinţare numai semnalul pentru cucerirĭ nouĕ şi-şĭ măresc postulatele, precum: limba de stat germană, împărţirea administrativă a Boemiei, despărţirea Bucovinei, Galiţiei şi Dalmaţiei de celelalte ţĕrĭ şi întărirea supremaţiei germane în Austria“.

Fostul ministru de finanţe afirmă mai departe, că morala celei mai recente istorii a Austriei este, că nu se póte guverna contra Germanilor, dér nicĭ contra Boemilor. De aceea crede, că e cu neputinţă ca statul să răsboéscă pentru durată poporul boem, care după Germanĭ este cel mai puternic în Austria. Susţine, că cérta pentru ordonanţele de limbă a fost unei părţĭ marĭ dintre Germanĭ numai un pretext spre a-şĭ acoperi aspiraţiunile lor esagerate. Recunósce de altă parte, că Cehii au făcut şi greşelĭ, mai ales vrênd să lupte de odată în mai multe părţĭ. Dér faţă cu forţa majoră, aceste greşelĭ, ḑice, sunt de însemnătate secundară.

In fine declară Dr. Kaizl, că Cehii vor persevera şi vor opune resistenţa lor energică desvoltării ostile lor. Aceea, cum va fi resistenţa, nu e pentru Cehĭ o cestiune principiară. Cu limba de stat nu esistă pentru noi nicĭ un fel de transacţiune şi aicĭ n'ar puté ajuta nicĭ octroarea cea mai sfruntată. Fără limbă a statului, cestiunea limbelor nu e greu de resolvat. Lozinca Cehilor, esclamă Kaizl, este şi rĕmâne deplina egală îndreptăţire.

Am schiţat aicĭ în liniamente generale vorbirea bărbatului de stat ceh, care vedem, că a produs un mare resens în tabĕra germană şi care indică clar şi limpede hotărîrea conducerei naţionale a Cehilor, de a nu ceda, şi pentru-că ea face lumină asupra situaţiunei provocate de conflictul naţional dintre Cehĭ şi Germanĭ.

Cestiunea fiumană. Organul semioficios al guvernului unguresc preciséză astfel punctul de privire al guvernului în cestiunea fiumană:

Fiume, ca *separatum adnexum corpus sacrae regni coronae*, aparţine teriotorialminte Ungariei. Orĭ-ce afacere administrativă, orĭ-ce cestiune aşa-dér se ţine de administrarea guvernului central unguresc şi de competinţa dietei ungare. De aicĭ urméză, că fie-care lege a Ungariei este valabilă la fel pentru tóte părţile ţĕrii, aşădér şi pentru Fiume. Nu s'au întêmplat până acum tractărĭ şi pactărĭ în sensul arătat de diferitele ḑiare. Ministru-preşedinte a ascultat numai părerile membrilor vechei partide liberale fiumane, precum şi pe aderenţii aşa numitei partide autonomiste. Aceste convorbirĭ au avut numai caracter informativ.

Noul cabinet bulgar.

Scim, că in Bulgaria s'a format un nou cabinet tot sub presidenţia lui *Ivanciov*. De-odată cu acésta s'a pus căpĕt luptei dintre Ivanciov şi Radoslafoff, luptă, ce s'a sfirşit cu căderea celui din urmă.

Crisa ministerială bulgară, spune o telegramă din Sofia, a fost provocată de fostul ministru de interne Radoslafoff, care şĭ-a dat tóte silinţele a submina posiţia colegului sĕu, pentru-ca să ajungă el ministru-preşedinte. De fapt principele Ferdinand însărcinase mai întâiŭ pe Radoslafoff cu compunerea cabinetului, el însĕ dovedindu-se incapabil pentru îndeplinirea acestei probleme, a renunţat la mandatul, ce i-s'a fost dat. In urma acésta principele a învitat din nou pe Ivanciov să formeze cabinetul, ceea-ce el a şi făcut îndată, aşa că în 10 l. c. a putut să presenteze lista cabinetului spre aprobare. Radoslafoff nu mai face parte din al doilea cabinet Ivanciov, din contră a rĕmas în el adversarul lui Radoslafoff, generalul *Paprikov*, tot ca ministru de rĕsboiŭ.

O telegramă, ce o primesce din Sofia „*Wiener Allg. Zeitung*“ ḑice, că neînţelegerile dintre principe şi Radoslafoff vor dispăré în curênd, şi că conflictul delăturat va aduce după sine o nouă schimbare. Anume, Sobrania, în care Radoslafoff are un partid însemnat, va fi disolvată şi în fruntea guvernului va veni generalul *Petroff*, adecă în Bulgaria are să urmeze totuşĭ un guvern militar.

*

Vorbind despre noul ministeriu bulgar, ḑiarul „*La Roumanie*“ ḑice:

„Noul ministeriu îl cunóscem. D-nul Ivanciov va rĕmâné întot-déuna Ivanciov; nu vedem alăturĭ cu el nicĭ doi ómenĭ, al căror present să pótă să ne dea un minimum de garanţă.

„Un lucru ne consoléză. Noul cabinet Ivanciov are un caracter esenţial provisoric; tótă lumea o scie, neesceptând nicĭ chiar pe Ivanciov însuşĭ. Il vedem decĭ fără plăcere revenind, cum îl vom vedé fără regrete mergênd. Se asigură, că Sobrania va fi imediat disolvată. Dela nouele alegerĭ se aşteptă o schimbare de lucrurĭ chiar în Bulgaria. Noi rĕmânem în credinţa, că în principatul vecin sunt mulţĭ ómenĭ pacĭnicĭ, carĭ se îngrozesc de asasinate şi fug de cértă şi scandalurĭ. Acest sentiment nu póte lipsi, de a-se manifesta la timpul sĕu în ḑiua şi în óra dată... Intr'o ḑi vom avé ocasiune, de a-ne bucura de constituirea unui ministeriu bulgar. Acésta ḑi încă n'a sosit; dér noi o aşteptăm cu confienţă neperturbabilă. Statul vecin are o reservă de bărbaţĭ de stat, carĭ nu pactéză cu ómenĭ ca Sarafoff. Aceştĭ bărbaţĭ vor avé cuvêntul cel din urmă. De ce să-i designăm? Lumea-i cunósce“...

*

Caracteristic este, că „*Neue Freie Presse*“ judecă schimbarea de cabinet în Bulgaria cu totul altfel. Ea ḑice, că acest schimb de cabinet este tot-odată şi un *schimb de sistem*, pe care prinţul Ferdinand l'a avut în vedere mai de mult. Radoslafoff a eşit din cabinet, pe când Paprikov, care nu se putea înţelege cu el şi de aceea a fost dimisionat, a primit din nou portofoliul de rĕsboiŭ. Petroff a primit portofoliul de interne, Ivanciov e numai cu numele în fruntea cabinetului, care încă îşĭ primesce signatura prin Petroff, unul din cei mai capabilĭ bărbaţĭ ai Bulgariei. Petroff a fost omul de încredere al principelui, până când s'a sulevat cestiunea rechemării ofiţerilor emigraţĭ în Rusia. Principele a voit să facă pe voia Rusiei, ér Petroff s'a opus. Décă acum Petroff a fost însărcinat cu importantul portofoliu de interne, acésta — ḑice „N. fr. Pesse“ — este o dovadă, că principele s'a împăcat érăşĭ cu el. La spatele lui Petroff, care e general în reservă şi ca óspe la manevrele austriace a fost atras atenţiunea chiar a şefului statului major, general br. Beck, stă armata bulgară, care cinstesce în el pe cel mai harnic ofiţer. El va face alegerile şi va îngriji, ca să se compună o Sobranie ascultătóre. Se începe dér în Bulgaria încheie „Neue fr. Presse“, o epocă a regimului curat personal, care se razimă pe armată.

Călĕtoria lui Krüger.

După o telegramă din Paris guvernul rusesc a comunicat lui *Krüger*, că nu-ĭ recomandă a visita, Petersburgul, fiind-că bóla Ţarului îĭ face imposibil de a-l puté primi.

*

Krüger se va depărta încurênd din Haga şi se va stabili într'o vilă de lângă Harlem, care i-a pus'o la disposiţiă un bancher din Amsterdam.

*

Krüger a primit alaltăerĭ dpeutaţiunea alianţei pangermane, al cărui conducĕtor profesorul *Hasse*, i-a predat o corónă.

*

In decursul unei convorbirĭ, ce a avut'o Krüger şi Dr. Leyds cu ministru-preşedinte şi ministru de esterne olandes, Krüger a accentuat din nou, că scopul călĕtoriei sale este de a mijloci un tribunal de arbitri. In rĕspunsul lor ministriĭ olandesi au accentuat, că guvernul Olandei trebue să aibă un rol pasiv şi că iniţiativa n'o pot lua decât marile puterĭ.

*

Ḑiarul „*Times*“ a publicat de curênd unele destăinuirĭ sensaţionale privitóre la *atitudinea guvernului frances în conflictul dintre Anglia si Transvaal.* Destăinuirile sunt publicate în formă de scrisóre, adresată acestui ḑiar şi semnate „Dintre culise“.

Ele sunt menite a esplica presiunea mare a lui Krüger asupra guvernului frances, pentru a-i smulge promisiunea de intervenţie, în casul când Germania s'ar decide să ia iniţiativa propunerii unui arbitragiu între Anglia şi republicile sud-africane.

Autorul destăinuirilor spune, că la 9 Octomvrie 1899 s'a întêlnit la Bruxelles cu dr. Leyds, care în ḑiua precedentă fusese pe ascuns la Paris. De aci doctorul Leyds a trimis o depeşă cu cheia oficială francesă consulului frances la Pretoria, care a înmânat-o lui Reitz. Conţinutul depeşiĭ era următorul: *D-l Declassé consideră orĭ-ce trăgănare mai departe în predarea ultimatului ca o greşală din cele mai marĭ şi că Transvaalul póte să fiĕ sigur de sprijinul moral şi material al Franciei.*

Până acum sprijinul moral s'a mărginit la o încurajare oficială, ér cel material în faptul, că câţĭ-va Francesĭ, între carĭ Villebois-Mareuil, s'au pus de bună voie la disposiţia Burilor. Burii n'au înţeles lucrurile ast-fel.

Autorul destăinuirilor spune, că acéstă telegramă a fost obiectul tratativelor, ce au avut loc în săptĕmâna trecută între Krüger şi guvernul frances. D-l Declassé a contestat, că ar fi fost vorba de alt-ceva, de cât de sprijinul moral şi material amintit mai sus. Punêndu-i-se însĕ în vedere că ar mai fi şi alte documente, despre carĭ până acum se păstréză tăcere — guvernul a socotit mai înţelept să încheie un compromis.

Destăinuirile acestea au fost reproduse de „Siécle“ fără nicĭ un comentar.

Creta şi Grecia.

Incă de astă-vară s'a rĕspândit svonul despre o unire a insulei Creta cu Grecia. Étă, ce i-se telegraféză în privinţa acésta din Constantinopol ḑiarului „*Times*“ cu data de 8 Decemvrie n:

Agentul diplomatic cretan al Porţii şi doi representanţĭ otomanĭ în străinătate

au făcut cunoscut la Constantinopol, că în Maiŭ 1901, când espiră terminul guvernării principelui Georgie, adunarea națională cretană va proclama *unirea Cretei cu Grecia.* Cu ocasia călătoriei sale prin Europa, principele George a declarat mai multor curți europene, că numai atunci va lua și pe mai departe asupră-și funcția de guvernator, décă Creta va fi unită cu Grecia. Mai multe puteri, între cari Rusia, aprobă acest plan. Consiliul de miniștri otoman a decis de a adresa o notă circulară tuturor puterilor în care arată, că Sultanul vré să susțină întru tóte autonomia Cretei, *nu concede însĕ, ca ca să se unéscă cu Grecia.*

Décă cele ce i-se telegrafézǎ lui „Times" corĕspund adevĕrului faptic, atunci încurênd ne putem aștepta la nouĕ încurcăturĭ din causa Cretei.

SCIRILE DILEI.

— 30 Noemvrie v.

I. P. S. Sa Domnul Ioan Mețianu, archiepiscop și metropolit, precum ni-se scrie din Sibiiu, a binevoit a-se înscrie de *primul membru fundator la „Reuniunea sodalilor români din Sibiiŭ"*, cu taxa de 100 cor. din cari 50 cor. I. P. S. Sale solvise anul trecut când deschisese șirul membrilor pe viața ai amintitei Reuniunĭ. Tot I. P. S. Sa s'a îndurat a dărui 10 cor. în scopul distribuirei darurilor de Crăciun săracilor noștri din Sibiiu, distribuire ce se va face in chip sĕrbătoresc de dîsa Reuniune în ajunul nascerei Domnului nostru Isus Christos.

Pentru masa studenților românĭ din Brașov au intrat dela d-l profesor *Andreiŭ Bârseanu*, din incidentul onomasticei sale: ***10 coróne.*** — Primésca nobilul donator cele mai vii mulțămite.

Concertul Reuniunei de gimnastică și de cântări din Brașov se va da Luni, în 4 (17) Decemvrie a. c. în sala Redutei orășenescĭ cu concursul binevoitor al dómnei Maria Selten-Hesshaimer. Inceputul la 8 óre séra. — Membrii Reuniunei, îndreptățiți la bilete de intrare, vor puté sĕ-șĭ ridice biletele în condițiunile observate la concertul din urmă, presentând cuponul cuitanței pe 1900, mâne Vinerĭ, în 1 (14) Decemvrie dela órele 11—12 a. m. și 2—4 p. m. în cancelaria prof. dela gimnasiul român. După aceea vêndarea biletelor se va face în librăria Hiemesch de pe Tĕrgul grâului.

Program: 1) H. Huber: *„Trei cântece sĕrbescĭ"*, pentru cor mixt: a) *Plugarul*, b) *Dis'a-un rege, și-o regină*, c) *La joc*; 2) F. Schubert: *Două cântece* pentru tenor cu acompaniare de piano: a) *La mare*, b) *Posta*; 3) G. Dima: *Trei colinde* pentru cor mixt: a) *O, ce veste minunată*, b) *Dómne Isuse Christóse*, c) *Légăn verde de mătasă*; 4) *Două piese* pentru piano, a) R. Schumann: *Der Vogel als Prophet*, b) A. de Konsky *Steluța*, melodie românéscă cu variațiunĭ; 5) R. Schumann: *Viața Țiganilor*, cor mixt cu acompaniare de piano; 6) G. Dima: *Două cântece* pentru tenor cu acompaniare de piano: a) *De ce nu-mĭ vii*, b) *Mugur, mugurel*: 7) R. Weinwurm: *Cântece toscanice* pentru soli, cor mixt și acompaniare de piano.

Inmormêntarea rĕmășițelor pămêntescĭ ale repausatului episcop Silvestru Bălănescu, al eparchiei Hușilor s'a făcut Marțĭ d. a. Serviciul divin a fost oficiat în biserica Sf. George de Metropolitul-Primat, de I. P. S. S. Metropolitul Moldovei și Sucevei, de Episcopii Eparchioțĭ, de membrii Sf. Sinod și de un numĕros cler. După sĕvĕrșirea serviciului divin și ultima binecuvêntare, d-l D. Erbiceanu, profesor la facultatea de teologie și membru al Academiei Române, a rostit o caldă cuvêntare, aducênd prinos de venerațiune defunctului episcop, a cărui viață a fost o pildă de adevĕrată virtute creștinéscă. Carul funebru, acoperit de coróne și urmat de-o mulțime imensă, s'a îndreptat apoi spre Cimitirul Bellu, unde s'a făcut înmormêntarea. Onorurile militare au fost date de mai multe detașamente de trupe, defunctul fiind cavaler al ordinelor naționale.

Pod peste Dunăre la Severin. „Dreptatea" din Severin scrie: Un amic al nostru din Belgrad, capitala Serbiei, ne scrie, că un consorțiŭ de bancherĭ englesi e în tratări seriόse, ca sĕ ia asupră-i construirea drumului de fier, care sĕ lege liniile sérbe cu cele românescĭ, printr'un pod peste Dunăre. Condiția impusă de guvernul sêrb este, ca linia ferată sĕ aibă lărgimea normală a liniilor ferate, pentru-ca legătura sĕ se pótă face fără transbordărĭ.

Armenii ardelenĭ și recensĕmêntul. Foile unguresci scriu, că Armenii din Ardeal protestéză, ca cu ocasiunea recensĕmêntului poporațiunei se fiă considerați ca romano-catolici, fiind-că caracterul lor confesional este armén-catolic, pe care nici-o dată nu și-l'au pierdut, deși în lipsa bisericilor proprii cercetéză bisericele romano-catolice. De altfel o ordonanță a ministrului dispune, că ei trebue sĕ fiă considerați de Armenĭ catolici.

Călĕtoriile Regelui Italiei. După cum se anunță din Roma, Regele *Victor Emanuel* s'a decis, ca înainte de-a visita curțile europene, sĕ facă un turneu cu regina prin Italia întrégă. Turneul acesta se va începe în Aprilie și se va face în următórea ordine: Sicilia, Piemont, Veneția și Toscana. Celelalte provincii le va visita mai târdiu. Pĕrechia regală va fi însoțită în călĕtoria acésta și de câți-va miniștri.

Adunarea Universitățiĭ săsescĭ a fost deschisă Luni în Sibiiu prin comitele Thalmann.

Contele din Ecica în închisórea de stat. Contele Felix *Harnocourt*, mare proprietar în Torontal, amicul archiducelui Franciso Ferdinand, a avut un duel cu redactorul dela „Végvidek", advocatul din Panciova cavaler Faymann Gyula. Tribunalul din Becicherecul-mare a pedepsit pe conte cu 6 dile închisóre de stat, pedépsă, pe care contele și-o va începe în 28 l. c.

In contra limbei polone. Din Lemberg se telegraféză, că după o scire a lui *„Slovo Polski"* din Varșovia, s'a dat un ordin ministerial, prin care se interdice studiul limbei polone în școlele private și guvernorul este autorisat sĕ pedepséscă cu 6 lunĭ închisóre pe aceia, cari calcă acest ordin.

Starea Țarului. O telegramă din Livadia, anunță, că Țarul merge din ce în ce spre mai bine. Apetitul îi este bun, puterile și-le recâștige di de di, temperatura și pulsul e normal.

O solemnitate amânată. S'a renunțat de a-se mai celebra a 200-a aniversare a monarchiei prusiene, din pricina refusului celorlalte state germane de-a figura într'o ceremonia esclusiv prusiană. Autoritățile se vor mărgini a da numai o mai mare strălucire sĕrbătoriĭ anuale a încoronăriĭ, dela 18 Ianuarie, la care vor fi învitați și representanții marilor familii ale Prusiei orientale, cari au asistat, acum două veacuri, la sânțirea primului rege al Prusiei. Se vor bate monede cu efigia lui Frederic I și a suveranului actual Wilhelm II.

Mórtea lui Muraview. O telegramă din Kopenhaga dice: G. Orandes scrie în „Politiken", că în Rusia se scie de tótă lumea, că fostul ministru de esterne Muraview s'a *sinucis.* Causa a fost, că Țarul nu i-a aprobat politica față de Anglia.

O confiscare. Din Pilsen se anunță, că numĕrul din urmă al lui „Pilsener Tagblatt" a fost confiscat, fiind-că a publicat mai multe scrisorĭ, ce le trimisese odiniórǎ Bismarck miresei sale. Scrisorile acestea ar cuprinde pasage anti-austriace. Décă acésta se va adeveri, atuncĭ rĕmâne constatat, că ura cancelarului de fier în contra Austriei a fost mai mare, decât amorul față de mirésa lui.

Vinurile române. In cursul sĕptĕmânei precedente s'au vêndut la intrepositele primăriei Bucurescĭ: 20 butóie cu vin de Dobrogea, cu 4.35—4.38 decalitrul; 75 de butóie cu vin de Odobescĭ și Panciu, cu lei 3.03—3.30; 105 butóie cu vin din diferite dealurĭ, cu lei 2.23—2.95 decalitrul.

Impĕratul Wilhelm a dăruit orașului Paris palatul Germaniei dela esposiția din acel oraș, și consiliul comunal respectiv a primit cu mare mulțumire acest palat, care e unul dintre cele mai frumóse și mai solide ale esposiției. Comitetul numit la Paris în scop de-a da menire fiĕ-căruia din palatele, ce se vor conserva, a hotărît, ca în palatul Germaniei sĕ se înființeze un museu al congreselor scientifice și tot în el sĕ se păstreze archivele acestor congrese. In pavilionul unguresc dela esposiția se va înființa un museu numit al civilisațiunei. In cel american se va stabili un museu al educațiunei popórelor. In palatul bosniac se va arangia un museu *al păcii*; în acela al Angliei se vor grămădi tóte documentele relative la istoria și pregătirile esposițiunilor universale dela 1889 și 1900. In palatul engles va fi un museu de higienă și bacteriologie. Astfel, mai tótă strada Națiunilor dela esposiția, va esista și de aci înainte. Se vor dĕrîma palatele câtor-va țĕrĭ, ca fiind prea slab zidite, precum acel al Spaniei, al Turciei și altele, și în locul lor se vor ridica palate nouĕ.

Nenorocire. In casa unui țĕran din Chișineu a esplodat într'o séră din dilele trecute lampa cu petrol, aprindêndu-se haiuele țĕrancei și a trei copii și causându-le rane grave. Doi din copii au și murit.

Societatea geografică română

(Din Buletinul ei jubilar.)

Scim, că din incidentul aniversării de 25 de anĭ împliniți ai Societății geografice române s'a publicat numĕr jubilar al buletinului sĕu.

Estragem din acest buletin jubilar unele capitule. Incepem prin a reproduce discursul, ce l'a rostit președintele și protectorul M. S. Domnitorul Carol I, pe atunci încă Principe al României, în ședința solemnă de inaugurare a Societății geografice române din 15 (25) Iunie 1875.

Ședința de inaugurare s'a ținut în palatul Academiei. Sosind la palat Domnitorul fù întîmpinat de ministrul de culte și de biroul Societății. Măria Sa declară ședința de deschisă și secretarul general făcu apelul nominal, la care rĕspunseră 31 de membri. Apoi se cetì procesul verbal al ultimei ședințe pregătitóre, secret. gener. înmână M. Sale statutele definitive ale Societății, ér M. S. Domnitorul salută pe membri cu următórea cuvêntare:

Domnilor,

Salutând „Societatea Geografică Română", a cărei îndeplinesce una din vechile Mele dorințe, bucuria mea este cu atât mai mare, cu cât sunt încredințat, că lucrările ei vor fi de un folos nemărginit pentru viitorul țĕrei, a cărei desvoltare economică și politică o urmăresce Europa cu un interes crescênd. Terenul deschis esploatărei d-vóstre scientifice este fórte întins, și o muncă de deci de anĭ va fi de trebuință pentru a ajunge la esactitatea cunoscințelor neapĕrate în asemenea întreprinderĭ. Insĕ împărțirea d-vóstre în secțiunĭ va pune o regulă în lucrări și le va simplifica.

Secțiunea matematică și astronomică este chemată a se pune în legătură cu acea rețea de admirabile cercetărĭ scientifice, cari au cuprins și au ilustrat întregul nos-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Amintirĭ dela Neapole.

Numai de curênd a apărut „Schițe și amintiri din Italia", conferințe ținute de d-na Smara în Bucurescĭ la Ateneul român, apoi în Tĕrgoviște și Rîmnicul Sărat.

Reproducem din acéstă broșură partea privitóre la orașul Neapole.

Nu am sĕ uit, nici-odată, aceea séră seninĕ din Octomvrie, petrecută sub caldul cer al Italiei. Dela ferĕstra mea vedeam între cer și mare desfășurându se un zăbranic strĕvediu, în care tótă cetatea sta înfășurată. Și era lung orisontul, frumósă priveliștea, superbă natura. In vĕdduh, ca un ochiŭ deschis al cerului, se vedea Vulcanul, Din creștetul Vesuviului ca dintr'o gură a infernului, eșiau limbĭ de foc, ce par'că ar fi voit lumea sĕ învăpăieze. Așteptam sĕ aud fierberea, clocoții, sguduiturile pămêntului, s'aud în sfĕrșit, înfiorătórele sgomote și gemete de infern, dér pace. In odaie nu s'aud decât bătăile ceasornicului, și ascultând bine, p'ale inimei mele, care par'că acum tremură de atâta depărtare, de atâta străinătate. Arunc o gândire în spre țéră și în spre ai mei și mĕ întorc în spre geam. Admir marea atât de liniștită și cerul limpede azuriŭ și frumos pe care stelele sclipesc până în revĕrsat de zorĭ. — Étă bărcile misteriόse cum se legănă și fug ușóre peste unde; étă flăcărĭ sus pe Vesuv, fum pe cer, vĕl albastru așternut peste golf și peste cetate. In zadar cerc eu admirabilul tablou a vi-l descrie, când nicĭ un penel, fiă el cât de măestrit, și tot în stare n'ar fi sĕ redea întocmai cum este de mĕréță și de fermecătóre, feerica panoramă a vestitului golf al Neapolului.

Șirurĭ de munți, de biserici, de vile și de castele, șirurĭ de luminĭ electrice, de cotarde, de vaporașe, de bărci și de farurĭ reflectate în apă; ér peste tóte se văd licărind razele blândei lune, singurile raze ce îmĭ sunt cunoscute aicĭ; ele se resfrâng scăldându-se în mare ca și umbrele misteriόse ale atâtor palate mărețe din jurul golfului.

Se scie, că vechiul regat al Neapolului, împreună cu Beneventul, aveau o populație de 10,400 locuitorĭ și era împărțit în 12 provincii, din carĭ 7 erau în Sicilia; fiă care din aceste provincii aveau limba și portul lor; étă de ce și până adĭ în acest oraș, se vede atâta varietate de costume și o limbă, un dialect cu totul aparte ca în restul Italiei. Acest regat a avut o sórtă fórte schimbătóre. E a fost mai întâiŭ colonisat de Greci, ér în anticitate Italia meridională se numia Grecia-mare.

Influența culturei grecești și a artei desvoltate aici, încă din timpurile cele mai vechĭ, este dovedită din săpăturile făcute în orașele Osce, Herculanum și Pompei, acoperite de lava Vesuviului către anul 63 a. Chr. și unde s'au descoperit comorĭ de artă și de architectură, cum nu esistă în restul Italiei. După căderea imperiului de Occident, Neapole cădu și el în stăpânirea Ostrogoților, apoi a Lombardilor și a împĕraților din Orient, carĭ în luptă mereu cu Arabii, sfĕrșiră prin a-l ceda Normanzilor veniți din nordul Franciei. — Dela aceștia trecù la Spaniolĭ, în urma strălucitelor victorii ale lui Gonzalv de Cordova și sub acéstă stăpânire stete până la 1713. Fiiŭ al V-lea cedă Neapoli și Sicilia casei Habsburgilor, dér fiul sĕu Carol il reluă și il ținù până la 1815 când fù luat de Iosif Neapoleon, fratele lui Neapoleon I și Murat cumnatul acestuia.

Sub Franciso I și Franciso al II-lea, Neapoli avù o sórte fórte schimbătóre. Isbândile lui Garibaldi din 1860, deschise Italienilor largă cale către Neapoli. La Gaëta, Ferdinand fù făcut prisonier, ér în diua de 13 Noemvrie 1861 Victor Emanuel și Garibaldi, fundatorii Italiei, ca și Cavur, intrară victorioșĭ în acéstă frumósă cetate.

In Europa nu esistă nicĭ un oraș, unde contrastele sĕ fiă mai mărețe și mai isbitóre ca la Neapoli, atât între locuitorĭ, cât și în natura sa bogată și înfloritóre, în tóte anotimpurile. Vegetația il transformă într'un paradis pămêntesc ce atrage și încântă privirile călĕtorului, care are norocul sĕ calce peste aceste fericite tĕrîmurĭ. Malurile petróse ale mărei sunt acoperite cu ierburĭ și cu cactușĭ uriașĭ, grădinele de

tru glob terestru, şi observările D-vóstre se vor puté esecuta cu succes, îndată-ce veţĭ poseda instrumentele trebuincióse lor.

Cu deosebită plăcere vĕd, că mai mulţĭ din oficerii noştri de sta-major au întrat în Societatea Geografică şi s'au înscris în secţiunea ei matematică. Dela zelul şi silinţele d-lor sunt în drept a aştepta, că vor esecuta în mod sistematic ridicarea planului trigonometric al ţĕrei. Lucrările de triangulare, întreprinse anul trecut în judeţele Suceava, Botoşani şi Dorohoiŭ, sunt un început bun, pentru acésta sĕ sperăm, că în curênd harta de stat-maior a Moldovei se va termina, şi aceea a Valahiei se va supune unei nouĕ prelucrărĭ. Ele împreună vor forma opera demnă şi frumósă a junelui nostru stat-maior.

Mai uşóră este sarcina secţiunei fisicale, ca una ce póte deja dispune de óre-care material. Prin deosebitele hărţĭ, care cer o prelucrare mai esactă şi o complectare în detailurĭ, se pot fixa aproximativ relaţiunile orografice şi hidrografice. Nu aşa de înaintaţĭ suntem în atmosferografiă şi mai ales în climatologie, căreia i-s'a dat până acum prea puţină atenţiune, deşi tocmai acéstă parte a sciinţei este din cele mai importante pentru o ţéră, care atêrnă aprópe esclusiv de agricultura ei.

De se făceau mai de timpuriu observărĭ şi cercetărĭ nu s'ar fi prădat atâtea regiunĭ întregĭ din pădurile lor şi nu am avé aşa de des recolte nefavorabile. Décă nu se vor opri cu tótă energia tăerile de pădurĭ, vom vedé clima nóstră în curênd periclitată în modul cel mai ameninţător. Devastarea pădurilor la munte sécă isvórele şi produce surpărĭ, devastarea lor la şes usucă câmpiile şi preface pămêntul roditor în pustiă.

Nu de mai puţină importanţă sunt studiile zoologice, botanice şi mineralogice, care pot avé cea mai simţită influenţă asupra vieţei nóstre economice naţionale. Sĕ vĕ fiă dat a deprinde ţéra la ameliorarea, raselor nóste de animale şi a plantelor nóstre de hrană. Sĕ vĕ fiă dat a desgropa, prin o bună hartă geologică, comorile ascunse în pântecile pămêntului. Cum a fost cu putinţă, că minele nóstre de metalurĭ, isvórele nóstre tămăduitóre sĕ ne fiă rĕmas nouă şi Europei aprópe necunoscute? Că petroleul nostru, care se póte mĕsura cu cel pensilvanic, căcĭ aicĭ ca şi acolo este în aşa grad inflamabil, în cât se aprinde la simpla apropiere a unei flăcărĭ, sĕ nu fi făcut încă pe continent concurenţă celui american? Este de neapĕrată trebuinţă a ne gândi serios la esecutarea unei hărţĭ geologice; prin o asemenea lucrare, Societatea Geografică şĭ-ar aşeda un adevĕrat monument. Atuncĭ, în scurt timp, sarea nóstră gemă, despre care nu se scie încă décă se ţine de periodul triassic séu este din epoca terţiară, céra de pămênt, chilibarul nostru cel negru, straturile nóstre cu cărbunĭ de pămênt, puciósa vĕḑută la suprafaţă şi marmura, vor ajunge a fi cunoscute departe peste graniţele României.

Secţiunea etnologică va observa moravurile şi datinele, traiul şi portul poporului nostru din punct de vedere scienţific, va puté, prin studiul lor amĕnunţit, sĕ facă comparaţie cu alte popóre.

Cercetările arheologice, care sunt deja începute cu mult zel şi cu bun resultat de cătră arheologii noştri, ne vor da materialul dorit pentru a descrie şi a judeca starea culturei nóstre celei mai vechĭ.

Cum vedeţĭ, Domnilor, câmpul activităţei D-vóstre este fórte întins, şi timpul ce vĕ mai rĕmâne în anul acesta, prea scurt. Va fi totuşĭ cu putinţă, prin ajutorul lucrărilor de până acum, sĕ se alcătuéscă un conspect general asupra faptelor geografice relative la ţéra nóstră, aşa în cât sĕ putem fi bine representaţĭ la congresul din Paris, care s'a convocat în acest an prin iniţiativa Societăţei Geografice francese, din care suntem mândri a face parte.

Fie ca juna nóstră Societate Geografică sĕ se asociese într'un mod demn celorlalte societăţĭ instituite în mai tóte ţĕrile, şi din parte-mĭ nu mĕ îndoesc, că, sprijinit pe bărbaţii noştri de sciinţă, ea-şĭ va îndeplini misiunea ei, şi prin hărţĭ şi opurĭ geografice îngrijite, va scóte ţéra din regiunea necunoscutului.

Situaţia în China.

Fóia rusésca *„Petersburgksija Vjedomosti"* a primit din *Vladivostok* următórea telegramă cu data de 9 l. c.

Din Tien-Cin ni-se scrie, că situaţia politică este estraordinar de dificilă şi nemulţămitóre. Ţéra ocupată prin victoriile trupelor rusescĭ, a voit şi a cerut pace, dér *majoritatea aliaţilor a împedecat în tot chipul începeraa negocierilor cu Li-Hung-Ciang.* Waldersee a întrat în Peking ca triumfător şi Germanii au păşit încreḑuţĭ peste ósele soldaţilor ruşĭ. Ei nepăciuesc poporul chines, care sĕ simte adênc jignit. *Rĕscola s'a ridicat din nou* şi când recolta rea şi pustiirea va fi urmată de iérna aspră şi de lipsa de victualii, bande violene încep din nou atacurile în contra urgisiţilor veneticĭ, ca sĕ-i stîrpéscă. In timp ce *politica germană* produce *rĕsbunare şi pustiire*, Chinesii încă devin îndîrjiţĭ şi *ocolesc o resolvare pacînică*, mai ales, că chiar şi Austriacii şi Italienii mai puţin interesaţĭ în China voesc recompense.

Disposiţia spiritelor este fórte apĕsată şi massele inconsciente aliându-se cu tot felul de derbedei şi soldaţĭ indigenĭ *sunt în stare a repeta în stil şi mai mare asediul.* Poporaţiunea are mulţime de arme ascunse, şi *aliaţilor* — chiar de n'ar isbucni rĕscóla — *le va fi aprópe imposibil a se susţiné până la primăvară.*

In *Shanghai* isbucnirea din nou a turburărilor se aştéptă din ḑi în ḑi, mai ales décă spoliatorii cei atât de urgisiţĭ în ochii Chinesilor vor merge spre sud. Vice-regii din valea Yangtse nu-şĭ plătesc mai mult trupele. In *Hankau* ameninţă periculul. Rîurile scad tot mai mult şi canonierele rusescĭ nu pot fi trimese acolo. *Lunile Decemvrie şi Ianuarie pot aduce surprinderĭ grozave puterilor în Extremul Orient. Chinesii viséză, că înainte de anul nou al lor îşĭ vor trage séma cu strĕinii în mod nemilos.*

Aşa descrie fóia rusésca situaţiunea în China.

Rĕsboiul din Africa sudică.

„Evening Standard" din Londra publică scirea, că după informaţiunile mai nouĕ, trupele generalului engles *Knox* stau încă în luptă cu trupele lui *Dewett.* Causa întârḑierii scirilor este, că nu se póte stabili o legătură telegrafică cu generalul Knox. Trupele lui se luptă într'una şi pe lângă acésta teatrul luptei se schimbă mereu.

*

Ministrul engles de rĕsboiŭ *Brodrick* a cerut dela parlamentul engles un credit suplimentar de 16 milióne funţĭ sterlingĭ. In motivarea proiectului ministrul ḑice, că speranţele, ce s'au pus cu ocasia stabilirei ultimului budget, nu s'au realisat. Până la 31 Martie trebue sĕ se aştepte fie-cine la cheltuelĭ, carĭ nu stau îndĕrĕtul celor din actualul an financiar.

Vorbind despre situaţia din Africa-sudică ministrul ḑise, că în urma luptelor de guerillă, *ostilităţile pot sĕ dureze încă mult timp.* De present guvernul nu se póte lipsi de serviciul, ce-l aduc trupele de voluntarĭ în Africa sudică. *Lupta* — sfîrşi ministrul — *trebue continuată cu tótă energia,* căcĭ politica acéste mai curênd va crea în ţéră raporturĭ pacînice.

ULTIME SCIRI.

Cernăuţĭ, 12 Decemvrie. Aicĭ s'a făcut aḑĭ alegerea celor dintâiŭ doi deputaţĭ pentru „Reichsrath". Curia a cincia a ales pe Ruténul *Pihuleak*, în cercul sudic a reuşit *Isopescul*

Praga, 12 Decemvrie. Aḑĭ s'a deschis dieta. Cehii tinerĭ au propus inarticularea declaraţiunei archiducelui Francisc Ferdinand. Paçak a interpelat asupra actualelor raporturĭ de limbă în Boemia.

Haga, 12 Decemvrie. Este lipsită de orĭ-ce basă scirea, că Ţarul Nicolae ar fi făcut cunoscut lui Krüger prin telegramă, că nu-l va primi.

Capetown, 12 Decemvrie. Lord Roberts a călĕtorit în Anglia, unde se fac marĭ pregătirĭ pentru primirea lui.

DIVERSE.

O crimă îngrozitóre. Ḑilele trecute s'a descoperit la Paris o crimă fiorósă, care a produs mare emoţiune. In 4 n. c. diminéţa mergênd un copil la şcólă, a zărit sub o scară de pétră din strada „Platriéres" un pachet voluminos. Copilul curios desface pachetul şi în el dă de un cap de om jupuit, de douĕ mânĭ şi douĕ picióre. Pachetul a fost trimis la secţia poliţienéscă, care a început cercetările. Fiind-că capul era tare mutilat, nu s'a putut stabili identitatea. Un vecin spune, că el a vĕḑut pe feréstră în preséra ḑilei de 4 Decemvrie, că şése individĭ stăteau de vorbă tocmai în locul, unde s'a aflat pachetul şi că unul din ei avea pe umerĭ un asemenea pachet, pe care l'a recunoscut, că e acela, care s'a descoperit a doua ḑi. Când şeful siguranţei făcea aceste cercetărĭ, sosesce un agent, care îi anunţă, că o asemenea descoperire s'a făcut în strada „Faubourg-Saint-Denis". Pe la 8 óre dim. îngrijitórea casei Nr. 205 din acea stradă se duse sĕ deschidă pórta, când vĕḑu lipit de pórtă un pachet voluminos. Ingrijitórea a aşteptat până a sosit un sergent, care desfăcu pachetul şi găsi în el un trunchiŭ de om, care a fost apoi dus la secţiă. S'a constatat, că trunchiul din strada Faubourg-Saint-Denis şi membrele din strada „Platiéres" au aparţinut aceluiaşĭ individ. Identitatea însĕ e greu de a fi stabilită. La institutul medico-legal a isbutit sĕ reconstituéscă cadavrul, care presintă un aspect îngrozitor. Victima este un tînĕr de 18 anĭ, al cărui cadavru a fost aruncat la douĕ estremităţĭ ale Parisului. Poliţia a arestat pe un măcelar, de care se crede, că el ar fi autorul îngrozitórei crime, care emoţionéză întréga capitală.

Incă o serbare centenară. Ḑiarul „Bote vom Gardasse" scrie, că ḑilele acestea s'a serbat prin o esposiţiă în Milano jubileul de o sută de anĭ decând a fost adusă în Italia „georgina" şi de present acéstă flóre lăţită în tótă Europa. „Georgina" îşĭ are originea în Mexico şi cei din tâiŭ, carĭ au adus acéstă plantă în Europa la 1790 au fost călĕtorii spaniolĭ Socino şi Cervantes. Ambii aceştĭ scrutătorĭ naturalişti au creḑut, că în acéstă plantă au descoperit un mijloc de alimentare pentru om. Ei au susţinut, că rădĕcinile plantei sunt bune de mâncare şi fiind-că în acei anĭ Spania era bântuită de fómete, locuitorii din Madrid au început cu diliginţă a cultiva georgina. Resultatul muncei şi a ostenelei lor însĕ a fost contrar aşteptărilor: georgina era o flóre de grădină şi nicĭ decum nu era bună pentru mâncăre. In 1800 georgina a fost ajuns la Paris şi Milano şi de aci s'a lăţit în tótă Italia Astăḑĭ se află aprópe în grădina fie-cărui Italian. In Germania sosi acéstă flóre numai prin anii 1812. Georgina are mai multe mii de variante. La indigenii din Mexico încă şi astăḑĭ rădăcinile georginei servesc ca nutremânt, pe când la noi nicĭ animalele nu le mănâncă. Pentru acésta însĕ la noi în Europa înflorescă în cele mai frumóse şi mai varĭĭ colorĭ, pe când în patria ei nu se desvóltă şi nu înfloresce ast-fel.

Literatură.

„Carte de cântece pentru tinerimea şcolară adunate şi aranjate de Ioan *Dariu*". A apărut numai acum şi conţine: hore, marşurĭ (şcolastice şi eroice) elegii, imnurĭ, cântece religióse şi alte multe soiurĭ alese din cele mai frumóse şi de cei mai vestiţĭ poeţĭ ai noştri; aşa că ele şi pentru tinerimea adultă şi popor în genere dau o petrecere frumósă. Constă din peste 168 pag. şi se vinde cu 50 banĭ (25 cr.) plus 9 banĭ taxa de postă.

---

flori, de pinĭ şi de ederă, muchile de trandafirĭ, de vii şi de sapinĭ, tăiaţĭ în formă de umbrelă. Nicĭ o zăbrea, nicĭ un zăplaz, nicĭ un grilaj nu este gol, ci tóte sunt înfăşurate în plante urcătóre, îmbetite sus pe coperişurile caselor şi al vilelor, ceea-ce le dă un aspect frumos de mister şi de poesie. De nenumĕrate orĭ am vĕḑut gardurĭ vii de cactuşĭ, de trandafirĭ, de bambu de ortensii, de ficuşĭ şi de mandarinĭ.

La noi sĕ fiă aşa ceva, le-am jumuli pe tóte; gardurile vii de lemn cânesc şi tot le smulgem.

Pe marginea golfului dela Chiaia şi până la Posilipo nu scĭĭ ce sĕ admirĭ mai întâiŭ: cerul de un senin de cristal, golful de un albastru străveḑiŭ, vulcanul cu fumul sĕu înălţat în norĭ, cactuşii uriaşĭ de un verde cenuşiu, carĭ se apropie cu faţa stâncelor de val şi de vremurĭ înegrite, trandafirĭĭ urcătorĭ rĕsfiraţĭ pe terase şi pe balcóne, viţa bogată întinsă la sóre pe gratii ne mai sfîrşite şi urcată până pe vîrful copacilor secularĭ, ciclamenele îmbălsămătóre, acéstă flóre târḑie de tómnă, de colóre trandafirie, ca buzele de fecióră şi care brăzdéză şi împodobesce graţios tóte căile şi tóte câmpurile, până cătră primăvară, séu ómenii carĭ merg la muncă orĭ la petrecere, cântând şi îmbătându-se cu aerul curat ce le înveselesce faţa şi le inspiră acele melodióse cântece neapolitane ce, însoţite de mandolină şi de şoptirea valului, te transpórtă şi fără voia ta, devii vesel, începĭ a visa a fericire, a-ţĭ uita de chinurĭ şi de grijĭ pămêntescĭ, şi a striga împreună cu dênşii: „Vidi Napoli, poi mori".

Bisericile, palatele, teatrele, museele, grădinele, sunt monumentale şi îmĭ pare rĕu, că asupra lor nu pot stărui aicĭ, în acest cadru strîmt. Stradele sunt largĭ, drepte şi bine pavate cu lavă. Galeria Umberto, o minune a Europei, a costat 22,000.000. Bolta ei este tótă de cristal şi în ea sunt cafenelele şi prăvăliile cele mai luxóse. In fie-care séră defiléză pe acolo mai multe mii de persóne şi este un sgomot asurḑitor deóre-ce de pretutindenĭ se aud musicĭ, cântece şi strigăte. Sub acéstă galeriă-pasagiŭ este un teatru de varietăţĭ colosal. Aicĭ este instalată şi redacţia celui mai rĕspândit ḑiar „Il Matino" dirigiat de cunoscuta scriitóre M. Serao, cu care m'am întreţinut mult despre serbarea dela Roma şi despre scriitórele nóstre.

Bisericile le-am visitat din fugă; cea mai interesantă este catedrala S. Génaro, în piaţa cu acelaşĭ nume şi unde se află şi statua Sf. Génaro, ridicată în memoria teribilei erupţiunĭ a Vesuviului din 1631; ea este făcută de Finelli.

Sf. Martino remarcabilă prin clădirea şi prin situaţia ei, pe cea mai mare înălţime şi cu cea mai pictorésca vedere şi prin vechimea ei, căcĭ ea datéză dela anul 1325 şi e zidită de ducele Carol de Cala brius. Posilipo este partea cea mai frumósă a oraşului după Chiaia; numele sĕu vine dela Vedius Pollion Posilipon (sans-souci, fără grije). Acolo sunt cele mai multe vile şi cele mai frumóse grădinĭ de petrecere, carĭ tóte rĕsună ḑilnic de chiote şi de cântece de mandoline: ca Marechiaro, Solemio şi I. Bersaglieri.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

„Călindarul Plugarului“.

Dilele acestea a eșit de sub tipar *„Călindarul Plugarului“* pe anul comun 1901, anul IX, cuprindênd: In *partea calendaristică*: Cronologia anului 1901, Regentul anului; Sërbătorile și alte dile schimbătóre; Calculul sërbătorilor mai marĭ; Posturile etc. Urmézĕ partea strict calendaristică: cele 12 lunĭ ale anului cu sfaturĭ pentru plugarĭ și semnele de timp după calendarul de 100 de anĭ.

Urmézĕ Genealogia domnitorilor; Taxele telegramelor și postale; Competințe de timbru și taxe; Scala timbrelor, apoi Têrgurile din Ardeal, Bănat și Țéra unguréscă după datele oficióse îndreptate și publicate de ministrul de comerciŭ.

In *partea literară* se găsesc bucățĭ alese: Cânteo (poesiă de G. Coșbuc); Dorobanțul (G. Coșbuc); Crainicul primăverei (Sânpetreanul); Testamentul lui Moș-Cârlig, schiță de I. C. Panțu; o frumósă Poveste de pe vremea când Mântuitorul Christos umbla pe pămênt; Cuvinte înțelepte ș. a.

In *partea economică*: Lucrarea pămêntului; Crescerea vitelor; Hrana vitelor; Grijile de avut la hrănirea vitelor; Hrana țĕranului și crescerea caprelor; Puterea de nutrire a pómelor.

Economia casnică: Prăsirea curcilor; Clocirea și crescerea puilor de găină; Conservarea ouĕlor. Urmézĕ felurite *povețe* tot din sfera economiei casnice.

In fine o interesantă istorisire despre Ciudățeniile trăsnetului.

De astă-dată „Călindarul Plugarului“ cuprinde ilustrațiunile: edificiul gimnasiului român din Brașov și sala festivă a acestui gimnasiu.

Călindarul se póte procura dela Tipografia A. Mureșianu, Brașov, pe prețul de 25 crucerĭ séu 50 banĭ esemplarul, fără porto postal.

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Decemvre. n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	117.15
Renta de coróne ung. 4%	28.92
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.80
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	99.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	91 35
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	167.25
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	139.65
Renta de argint austr.	98.50
Renta de hârtie austr.	98.05
Renta de aur austr.	118.35
Losurĭ din 1860.	135.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.91
Acții de-ale Băncei ung. de credit	678.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	671.50
Napoleondorĭ	19.16
Mărcĭ imperiale germane	117.60
London vista	240.25
Paris vista	95.75
Rente de coróne austr. 4%	98.45
Note italiene	90.65

Cursul pieței Brașov.

Din 13 Decemvre. 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.70	Vênd.	18.76
Argint român.	Cump.	18.56	Vênd.	18.62
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.12	Vênd.	19.16
Galbenĭ	Cump.	11.20	Vênd.	11.30
Ruble Rusescĭ	Cump.	23.52	Vênd.	23.60
Mărcĭ germane	Cump.	21.49	Vênd.	21.54
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe șése lunĭ	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe șése lunĭ	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șése lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 francĭ.
Pe șése lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin **mandate postale.**

Domnii carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoiéscă a srcie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Brașov

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.

Dela Brașov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).

Dela Brașov la Kezdi Oșorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim. (are legătură cu Tușnad, Ciuc-Szereda, la óra 3·20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zêrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Trenul de persóne la óra 8 dim.
II. Tr. accel. peste Clușiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Brașov:

I. Trenul accel. la óra 2·18 min. p. m.
II. Trenul pers., la óra 9·27 min. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 5.— min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

I. Trenul de persóne la óra 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgĭu, Ciuc-Sereda și Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6·48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Sereda).

Dela Zêrnescĭ la Brașov (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·48 min. séra

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.